سەرکردەی گەوج .... بەری گەوجی کۆمەڵگایە

جەزا چنگیانی

پێش ئەوەی کارتی قومارچیە کورد و عەرەبەکان لە سەر مێزی هەڵبژاردن ئاشکرابێت ئێمەی کورد لە سەر مێزی سیاسی عیراق دۆڕاین . جۆرج بۆشی (کوڕ) کە ڕەخنەی لە جورج بۆشی (باوك) لە سەر نە ڕماندی صدام گرت , بە گرنگترین فاکتەری بوونی سەرکردەیەکی دڕندەی وەك صدام و نا ئارامی ونا سەقامگیری گەوجی گەلانی عیراق نامۆ بوو . ئەو نەیدەزانی عیراق وولاتێکی زۆر عەنتیکەیە لە ماوەی 1921 تا 2004 کە دەگاتە 83 ساڵ ئەم کۆمەڵە مرۆ عەنتیکەیە نەك نەیان توانیوە لە یك بگەن . بەڵکو نەیانتوانیوە یاسایەکی پتەوەی وا بۆ ڕێخستنی کارو باری ڕۆژانەی خۆیان دا بڕیژن .کە بتوانن بە ئاسانی کارەکانی ڕۆژانەیان پێ جێبەجی بکەن .ئەوەی قەوارەی سیاسی وولاتێکی بە (عیراق) بەخشیوی تەنیا بوونی سامانی (پترۆڵەکەیتی کە 75٪ هی کوردە) یانی ئەم وولاتە بەبێ ئەم سامانە لە نەخشەی سیاسی جیهان و ناوچەکەدا صفرە دەبوو . گەلانی عیراق (کورد و عەرەب) گەوجێکەیان لەوەدایە تا بێز لەیەکتری بکەنەوە وبە تاکتیکی بەرژەوەندیەکانی بیانی بازی بە ژیان و ئایندەی خۆیان بکەن وگەرەکیان بێ پێکەوە لە زیندانی سنوری عیراقی زۆڵدا پێکەوە بژین . ئەو سێ جار 83 ساڵی تر ناگەنە ئەنجامێك کە پێبوتری ئەنجامێکی ئارام .قوماری سیاسی ئیمڕۆ لە سەر مێزی گلۆبالیزمی جیهانی سەرمایەداریە . سەرانی کورد (تاڵەبانی و بەرزانی) گەوجترین یاریکەری سیاسی جیهانی گلۆبالیزمن . جۆرج بۆش (کوڕ) بە گوێ باوکی نەکرد و (تاڵەبانی و بەرزانی) پەلکێشی مێزی قوماری سیاسی کرد وکارتی سیاسی دانە دەست لە جیاتی دوو جۆکەر سێ جۆکەری (کەرکوك و خانەقین و موصلی) پێدان . لە ئەنجامدا نەك نەیان توانی بازییەکی هوشیار بەو سێ جۆکەرەوە بکەن .لە سەر مێزیك بە ناو هاوبازی بوون لەجیاتی یارمەتی بلۆڤیان لەیەکتری دەگرت . بۆیە ناسیونالیستی عەرەبی بە هوشیاریەوە

جۆكەرەكانی لە دەست (تاڵەبانی وبەرزانی) فڕاند . لە ئەنجامدا لە 8٪ وارەكەيان پيبڕا. زيادڕەويم نەنوسيوە كە گەلی باشور گەلێكی گەوجە .چونكە ڕێگەيان بە دوو سەركردە داوە بازی بە چارەنووسيانەوە بكەن . ئەم دوو سەركردەيە چەند ساڵ لەمەوبەر بەناوی كورديايەتيەوە مرۆڤی كوردی ساكاريان پەلكيشی شەڕی براكوژی و جاشايەتی ئيران و عيراق و توركيا و ئيستاش هەڵبژاردن دەكەن لە هەموو قۆنتەراتە سياسيەكانی ئەم دوو سياسيەدا مرۆڤی داماوی كورد هەميشە دۆڕاوی يەكەم و قوربانی بووە , لە سەرەتادا تاڵەبانی و بەرزانی ووتيان هەڵبژاردن دوادەخەين . پاشماوەيەكی كەم ووتيان هاوبەشی دەكەين لە هيچ يەك لە بڕيانانەدا تاكی كورد نەيويراوە پرسياری ئەوە بكات (لە سەر چ پڕێنسيبێكی سياسی داوای دواخستنتان كرد و لە سەرچ پڕێنسيبێكی سياسی هاوبەشی دەكەن (بێجگە وەرگرتنی ئەو بڕە ملوين دولارەی پارەی بۆ دەمكوتكرتنتان) وەرتانگرت . لە تەك ئەم هەموو زيكزاكەی بە مرۆڤی كورد و جارەنووسی دەكرێ مرۆڤی كورد چەشنی بەرغەل دوايان دەكەون . ئيستا تاڵەبانی لە لايەن ناسيوناليستی عەرەبيەوە ئەركی ڕێكلامە بۆ هەڵبژاردنی پێسپردراوە , ئەم سياسيە هێندە هوشياری سياسی (**كاڵە**) سەركردەی سوسيال ديموكراتی كوردە و جياوازی لە نێوانی (گەل و نەتەوەدا)*ناكات . لە ڕۆژی 12/16 لە كۆبونەوەيەكدا بۆئەوەی مرۆڤی ساكاری كورد پەلكێشی هەڵبژاردن بكات بەرامبەر بە دانيشتوانی هەورامان ووتی (نەتەوەی كورد و عەرەب لە عيراقدا دەبێ لە مافدا يەكسان بن) كورد لە عيراقدا نەتەوە نيە . عەرەب لە عيراق وميصر و سوريادا نەتەوەنين بەڵكو (گەلن) . كۆمەڵگايەك هێندە گەج بێ دەستنيشانكردن و مسۆگەركردنی ماف وپاشەڕۆژيان بدەنە دەست سياسيەكی عەمارەپۆهزر وبێ دڵنيابوونێكی نێو دەوڵەتی هاوبەشی هەڵبژاردنيك بكەن كە كەسايەتی داتەپيوی عەرەبی عيراقی زيندو و بكەرە سڕبووەكانی ئەنفال چالاك بكاتەوە . دەبێ ئەو كۆمەڵگايە كۆمەڵگايەكی گەوج بێ .

من دةلَيم واية تؤش بروا ناكةيت ..... بابزانين ميذوو دةبيذي ضي .

* تەلەفزيونی كوردسات ڕۆژی 2004/12/16

2004/12/20

فرانكفۆرت

jazachingiani@hotmail.com
www.chingiani.de